

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 "
Negyed évre . . . 3 "
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések
és nyilvántartási közlemények
jutányosan közöltnék.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

kiadóhivatal
Gromon-utca 2. sz. a.
Wittigschlager K. czégnél.

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

A takarékoság.

Nagyon szomorú napok következtek a magyarra. Hiába tagadjuk, a nemzeti jólét minden vonalon csökkenőben van és jövedelmi forrásaink nem hogy szaporodtak volna, de elapadtak. A fogyasztási cikkek ára napról napra emelkedik. A szén, a hus, a világítás mind drágább lett és ha nem közvetlen, de közvetve még ezeken a legszükségesebb szükségleti cikkekben is adózunk a külföldnek.

Hogyne volna tehát nemzeti létünk fő gondja, miből élünk meg úgy, hogy ne kellenessen másra szorulnunk; azaz magyarán szólva, a magunk emberségéből? Mert ne tagadjuk, valahányszor rosszul megy a sorsunk, mindig a külföldre panaszkodunk. A külföld nem hitelez, nem veszi a gabonáinkat, nem beszüli meg a velünk való üzleti összeköttetést.

Ez nagyban a képe a mi nemzetünk háztartásának. És az egyes emberek háztartásában ennek a kicsinyített képe található meg, mint valami kicsinyítő tükörben, de torz vonalakkal. A szegénység, a nyomor, a munkanélküliség fekete árnyvonalai settenkednek e kép háttérében, és az ezekből eredt bűnök és szenvedélyek ködös és szomorú levegője borítja rájuk siralmas hangulatait. Sehoh nincs talán annyi küzködve megélt ember, mint nálunk, a ki csak teng-leng, de nem él, pedig csak a rendezett életű kis existenciák igaz biztosítékai a nemzeti munkálkodásnak és előrehaladásnak.

A jólétben élő emberek csak annyit tesznek legjobb esetben, mint a mennyi kötelességük, a kis emberek azonban, a kik a földi élvezetekből szintén ki szeretnék venni az őket megillető részt, minden erejükkel oda törekednek, hogy jobb módba jussanak és így az előretörés nemes ösztönénél fogva azt a többletmunkát végzik, a mely többletmunka árán terem meg a nemzeti vagyonosodás.

És ez a többletmunka nincs nálunk, mert a sok nélkülözés idejét és kedvét rabolja a különben tehetséges és dologbíró emberek zömének.

Más uton-módon kell tehát megakadályozni a nemzeti elszegényedést. És ennek egy útja van csak: a takarékoság.

Magyarországon legalább is öt millió ember van, a kinek módjában állna mindennap olyan élvezeti cikkekben melyért a haszon külföldre özönlik (kávé, fűszer csemege, pipere stb) hogy a legkisebb összeget mondjuk, legalább is husz fillért megtakarítani. Egy kis szalag, egy kis étvágyingerlő nyencség volna csak, a miről le kellene mondanunk. És ennek az eredménye óriási összegekre szaporodnék; naponként ötmilliószor husz fillér, az egy millió korona megtakarítás, a mi évenként háromszázhatvanöt millió korona. Ez a hatalmas összeg az, a mit nekünk hazafias kötelességünk, nyugati műveltségű embereknek, megtakarítani, hogy az a szegény nép, mely keze munkája után él, ne sínylődjék az általános nemzeti elszegényedés folytán a legérzékenyebben. Mert hiába, ha rosszul megy a dolgunk, a szegény parasztnépnek meg az a pár fillére se kerül meg pénzben, a mi sóra kell. Elmegy, a mit kap terményeier, magas kamatra és adóra, meg a drága ruházatra. Olyan, terményekben gazdag országban, mint hazánk, csodálatos módon rosszul él a földművelő ember és olyan kevés pénzhez jut, hogy alig telik neki a legszükségesebbre: tehát nem költethet.

Takarékoság nagyban és kicsinyben: ez legyen a jelszó. Ne adjuk ki drága pénzünket külföldi ringy-rongyra, bezzeg lesz akkor itthon elég belőle, takarítsuk meg, a mit megszerezni nem tudunk; jönnék jobb idők, mikor Európa gabonás granariumát csengő aranyakkal fogják felkeresni a külföldi nemzetek.

A bibliában is a takarékoságra czélez a hét kövér és hét sovány esztendő bölcs meséje, mi nekünk, sajnos, a sovány esztendőben is meg kell takaritanunk a legszükségesebb kiadásokon felüli összegeket.

Véssük Magyarországot czimerére a Taka-

rékosság jelszavát és ha így segítünk magunkon, a magyarok Istene is megsegít bennünket.

A 40 millió segély felhasználásáról.

(Egy javaslat.)

Jóleső érzéssel vettük tudomásul, hogy a kormány a súlyos válságban levő ipar némi fellendítésére, a munkások megélhetésének biztosítására 40 millió koronát engedélyezett a kereskedelmi miniszter részére, különféle beruházásokra.

Bár az összeg igen tekintélyes, mégis ha figyelembe vesszük azt, hogy hazai közgazdaságunk száz meg száz sebből vérzik, elenyésző csekélységnek tartjuk ahhoz képest, a mennyi a sok vérző seb behegesztésére szükséges.

Más kérdés azonban, hogy a segély helyesen alkalmazatik-e? Nézetünk szerint nem a seb mosogatása, hanem a behegesztésére, annak elősegítésére van szükség, már pedig a 7000 vaggon, mely maga a 40 milliónak több mint felét, 21 milliót vesz igénybe, valamint a vasuti és közúti fahidaknak vashidakkal való kicserélése, mely további 7 és fél milliót igényel, a közgazdasági bajokat nagyon egyoldalulag és csekély mértékben és csak ideig, óráig enyhítik.

7000 vaggon az államvasutak nagy kiterjedéstől vonalait is tekintetbe véve, oly jelentékeny szám, hogy az a kérdés merül fel: van-e ilyen nagyszámú újabb vaggonra szükség? A fahidak vashidakkal való kicseréléset igaz, hogy személy és vagyontörvényes szempontok követelik, de szolidan épített közúti fahidaknál erre sincs szükség.

Ha nem volna késő és a kormány még változtathatna határozatán, ajánlanánk mi mást, a mi ma még ki sem számítható befolyással bírna közgazdasági viszonyaink fejlesztésére és nem lenne oly muló jellegű, mint a fent érintett segélyakció, amely csak a vas- és gépgyárak ideig-óráig tartó boldogulását segíti elő.

Egyébként az alább javasolt intézmény oly hasznos hozó befektetés lenne, a melyet még járadék-kibocsajtás útján is megvalósítandónak tartunk.

Köztudomású dolog, hogy kereskedelmi törvényünknek a közraktárakra vonatkozó része halva született vagy legalább is a hazai talajban meggyökeresedni nem tudott. Ennek oka az hogy tökéletesen ország lévén, különösen oly vállalatokba, melyek előreláthatólag 8-10 %-ot nem jövedelmeznek, a hazai közönség tőkét nem helyezi el; másrészt a törvény által megkövetelt egy millió koronát sem oly könnyű összehozni. Ez az oka, hogy a törvényi intézkedéseinek megfelelő közraktár Budapest és Fiume

TÁRCSA.

Tisza mentén . . .

Irtá: Homok.

Mintha fátyol emelkedne föl lassu reszketéssel: a kékes levegőben kelet felől gyöngye fényű támad. A derengés lassankint élénkülő pirba megy át, aranyzománcot vonva a tejszínű felhőrojtokra s az égboltozatot alant, egészen a föld felé elönti az emelkedő nap tüzes hajnalpírja.

Pitymallik . . .

Utjára kell a fűge hajnali szellő, mely kéjesen simogat és csókot lehel a fűszálakra, mintha ébresztgetné őket. Ámbátor fölösleges őket költögetni: ébren vannak. Szívják a hajnal harmatkönyvét, az apró, fényes gyöngyszemeket, melyek perczek mulva enyegelve fűdnek, csillognak a napsugárban. Csönd van, átható mély csönd, mintha imádkozna a természet s ez a figyelő bűvös csönd áhitatot lop az ember lelkébe, hogy szinte megilletődve bámulja a nap keltét . . . Félenk napsugár lopózik ki a botorkáló felhők mellől, melyek mögött, mint egy izzó tűzkorong, poroszkal lassan fölfelé a nyári nap.

Egyszerre élet kél a nagy természet fölött. A fuvalat erőre kap és megszólaltatja az erdőt. Az évszázados, korhadt fűzfák szeliden borzolják fehérés leveleiket s valami suttogó, lágy dallal töltik be az úde reggeli levegőt. A nyugodtan hőmpölygő vén Tisza sima tükren végigszánt a szellő és apró hullámföldröket vet rája, melyek közül a hajnali szerető apró pontyok dobálják föl testüket, pajkoskodva a napsugárral.

A levegő még most friss, egészséges, tele a

harmattól nedves fü puha illatával, később azonban, amint fölszáll a mező lehetete, melegedni kezd. A mint fölkel a nap és sugarai szétszóródnak az emberhangtalan széles pusztaságon, hangosodni kezd az erdő is, melynek összebörölő ragyogó zöld lombjai fölött mintha sürt és mégis áttetsző köd gomolyogna, mely csöndes imbolygással uszik foszlány nélkül, de sőt összetömörülten a napfényes levegőben. És madarak vidám éneke száll ki belőle, melybe olykor belevegyül egy-egy sirály kiállhatatlan siró hangja, amint a víz fölött keringve, gyors hirtelenséggel levág a fölcsapódó apró halfiókra.

Nemsokára a faluból vezetőkocsint fölül ostopattogás hallatszik; tompa kolompzugás, elnyújtott böngés, riogató éles gyerekhang, egy egész hangzavar, amint az erdő végénél lekanyarodik a Tisza felé a csorda, az egyetlen kis darab hiányos legelőre, ahol csak itt-amott erőlködik ki kevés, csenevész fű a száraz fűvény közül. A tehének mohón falják a nedves fűvet és a sumár friss hajtásait, a gyerekek pedig bemelegnek az erdőbe szedret reggelizni; azután némi szaladnak a Tiszára és ott zsiros, kérges kalappal merítve, iszszák a zavaros folyóvizet. És ezek az apró parasztfiúk olyan erősek, akárcsak megannyi viruló tölgy.

Most kissé távolról kocsizörgés hallatszik. Fuvarosok jöttek a komphoz. A révházból egy ember búvik elő, rövidszáru, fekete makrapipával. Nem köszön, várja, hogy öneki köszöjjenek; azután némi föl-nyugalomban megpárga kalapját. Az emberek óvatosan rávezetik lovaikat a kompra és bámulják a vizet. Az egyik kiveri a pipáját és bedobja a vízbe az aljdohányt. Az esésre apró kis halak siklanak a dohány felé és kapkodják.

— Sok a hal — jegyzi meg az egyik.

— Sok ám, mondja rá egy másik ember kisvártatva. — Mégis drága.

Amint eloldja a révész a kompkötelet s a nehéz jármű nyikorogva megindul a sima folyóvizben, fűn a vashidon, ami itt van nem messze, tompán, dübörgőve rohan át a reggeli vonat.

A fuvarosok közül egy föltekint a zakatoló vonatra és megszólal:

— Nyócz óra vóna mán?

A másik a napot nézi és rámondja:

— Ott áll az idő.

Itt nincs óra. Fölösleges is. Pusztai ember tiszta időben a nap után tájékozza magát; esős, borongós időben pedig fölösleges a tájékozódás.

A komp már visszafelé szeldesi a folyó vizét. A révész erős, napbarnított karokkal vidámán huzgálja a kompkötelet. Most valaki megszólítja:

— Halad-e, Márton bácsi?

— Halad-e! . . . Még ilyen időbe' se haladna? — válaszol kevélyen és nagyobbakat huz a feszes drótkötélén. Pár mosodperc mulva, amint a komp végéhez ér a keskeny halászcsonak, pihentet és úgy kérdezi:

— Mőgiártad mán? . . . Ugy látom, tele a bárka, nagyon a víz alatt jár.

A halászlégény vigan kiált vissza:

— Került egy kicsi! — S a másik perczben már a kanyarulatnál evez, egész biztossággal a himbáló csónakban. Csak a hullámgöfűk látszanak a csöndes vízen, amint lassan elnyulnak a partig s ott felmosódnak.

. . . A nap már fönt jár, az árnyék egészen kicsi. A táj csupa fényesség, merő napsugár, melynek melegét a víztől jövő szellő hűsíti. A vashidon

ott zakatolt a gép elzárva a szabad közlekedést. Az esetben történt intézkedések illetve megtorlás iránt minden esetre érdeklődni fogunk.

— **Elgázolt kocsi.** A stercsovai úti vasúti átjárónál a héten megint elgázolt a rétből jövő vonat egy arra haladó kocsit. A sorompó megint nem volt leeresztve és nagyot halló fuvaros nem hallotta a vonat fűtőülését. A robogó vonat elütötte a kocsit; a kocsis kibukott és csak könnyű horzsolásokat szenvedett. Az egyik ló erősen megsérült. Nem lehetne ezen élénk közlekedésű utca átjárójára kissé több gondot fordítani — a vasút részéről.

— **Hamis mérleg.** A héten megint elkobozott a rendőrség egy hamis mérleget. Almkát mért a tulajdonosa és 176 kgrm helyet mérlege 227 kgrmot mutatott. A hamis mérleg tulajdonosa ellen az eljárás folyamatba tetették.

— **Megvadult lovak.** Mult vasárnap a Stansich utca végén levő korcsma előtt egy vidéki atyafi kocsija állott felügyelet nélkül. A tüzes tálosok a robogó vonattól megijedve megvadultak és a járdán végig szágultak és elgázolták Galati Pál hajókormányost és Prádávi Imre matrozot, kik súlyos sérüléseket szenvedtek. A gondatlan kocsis ellen megindították az eljárást.

— **Éjjeli verekedés.** Csütörtök éjjel a felsővárosi bárány korcsma előtt véres verekedés folyt le. Eddig ismeretlen tettesek Sztojanov Zsivát megtámadták az utcán és irgalmatlanul elverték. A súlyosan sérült jágatására elősiető szomszédok közlekedtére a tettesek, kiket a rendőrség keres — megugrottak. Sztojanovot, ki borda törést is szenvedett, lakásán ápolják.

— **„Államilag segélyezett” jelzés használata.** Egy konkrét eset alkalmából a kereskedelemügyi miniszter kimondotta, hogy amár oly esetekben, midőn az „államilag segélyezett” jelzés a valóságnak megfelel, vagyis olyankor használatának, midőn a segélyezés folyamatban van, ettől az illető vállalatok jogilag nem tilthatók el, — azért ennek a jelzésnek használatát még sem engedi meg, nehogy egészségtelen versenyre vezessen, mely minden körülmény között kerülendő. Megjegyzni azonban, hogy ha valamely vállalat csak egy esetben részesült támogatásban vagy pedig az állandó támogatás tartama már lejárt, akkor az „államilag segélyezett” jelzés a valóságnak még nem felelő állítást foglal magában és így a vállalat az 1884. évi XVI. t.-cz. 50. §-ába ütköző kihágást követ el.

— **A megyei pénztárak beszűntetése.** Fővárosi levelezőnk jelenti: A vármegyei pénztárak és számvételek megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot, melyet már letárgyaltak a bizottságok, a kormányelnök, mint belügyminiszter a napokban fogja újból a Ház asztalára letenni és felkérni az országgyűlést, hogy a javaslatot a belügyi költségvetéssel egyidőben tárgyalja le és a december hónapban tartandó vármegyei tisztújításokra való tekintetből, a kormányt egyben hatalmazza föl arra, hogy a jelenleg alkalmazásban álló pénztári személyzet szolgálati idejét rendeletileg egy évre meghosszabbíthassa. A törvényjavaslat elfogadásával kimondják, hogy a két osztály személyzete egy évi rendelkezési állapotba helyeztetik. A kormány nagy súlyt vet e javaslat mielőbbi letárgyalására és az új rendnek életbeléptetésére, mert csak akkor lesz lehetséges egységes kezelést meghonosítani az állami és törvényhatósági értékek őrzésében és ellenőrzésében. A miniszterelnök minden alkalmazható embert el akar helyezni, nem engedi meg a nyugdíjalapok célzatosan megtérülését. A főispánok utasítást vesznek, hogy az ezután üresedésbe jövő pénztári és számvételei állásokat se választás, se kinevezés útján ne töltsék be véglegesen, hanem csak ideiglenesen helyettesítéssel, a pénzügyigazgatók utasítást kapnak, hogy a kir. pénzügyigazgatásnál üresedésbe jövő pénztári és számvételei állásokra való kijelölésüknek, a jelentkező törvényhatósági hasonló állású alkalmazottakat, ha kellő minősítéssel bírnak, hozzák javaslatba, hogy elhelyezésük mielőbb végrehajtsák. A főispán ajánlatra a pénzügyigazgatóság által javaslatba hozott embereket egyszerűen áthelyezik a kinevezés egy évig ideiglenes karakterű lesz. Egy év alatt a pénzügyigazgatóság adóhivatalainál és számvételeinél el nem helyezett törvényhatósági számvételeket és pénztári tiszteket, tekintet nélkül eddigi rangfokozatukra, mai illetményeikkel járási számvételei szolgáltatásra rendelik ki és az illetékes kir. pénzügyigazgató rendelkezése alá helyezik, ezek azonban nem a főszolgabírói hivatalkokban, hanem az adóhivataloknál fognak működni, a honnan a járási számvételeket a főszolgabírói előterjesztésére a pénzügyigazgató a szükséges munkakörrel és külső dolgálatra vonatkozó utasítással ellátja. A törvényjavaslatnak letárgyalása nehézségekbe nem igen fog ütközni, teljes végrehajtása 1903. január 1-re várható.

— **„Ermeléki első szőlőültvénytelep”** Nagy Gábor (Nagy Kágya) hirdetését a t. cz. olvasóközönség szíves figyelmébe ajánljuk.

— **A körorvosok államosítása.** A közegészségügyi szolgálat államosításáról már több kidolgozott törvénytervezet fekszik a belügyminiszterium előtt. A kidolgozott javaslatok közül azt ajánlják legelőször elfogadásra, mely a körorvosok államosítására vonatkozik és a mely szerint az állami közszolgálat össze volna kapcsolható a magánorvosi gyakorlattal. Az állami körorvos az államtól kapna bizonyos összegű létféltartást. Ezért az állami körorvos tartoznék ellátni a közegészségügyi, közegészségrendőri közszolgálatot (hivatalos vizsgálatokat a korcsmákban, piacokon, kutak, épületek, stb. körül). Ezenkívül a körorvos magánygyógykezelést folytatna a szabályrendeletileg megállapított díjtételek mellett. A körorvosi kórhöz tartozó községek esetleg még természetben lakást adnának az orvosoknak. De a szegény községeket lehetőleg kimélni akarják minden orvosi

költségektől. Csak ha önként képes fizetni a beteg, díjazza majd az orvost, lehetőleg alacsony díjtételek mellett, mert a tervezet javaslat szerint a körorvos évi fizetése 1200—2400 korona között változik, a szerint, amint magánygyógykezelés után kisebb vagy nagyobb jövedelemre számíthat. Az orvos megélhetési minimuma ekként biztosítva lesz. Szolgálati érdemek jutalmazása képen pedig a körorvost jövedelméből helyekre helyezik át. A község és járási intézmény egyelőre megmaradhat, amint most van. A körorvosi intézmény államosítását azonban legelső és sürgős intézkedésnek tartják. Ez irányban nemsokára végleg döntenek.

— **Bélyegeken nem lehet fizetni.** A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel együtt rendeletet bocsátott ki tudvalevően, mely szerint bélyegeken történő befizetéseket többé nem fogad el. Ily értelmű rendeletet adott ki most az államvasutak igazgatósága is és egyben figyelmezteti az érdekelteket, hogy ugyancsak igazolványok kiállításáért, valamint érvényességüknek meghosszabbításáért teljesítendő, nem különben bármilyen néven nevezendő befizetéseket csak készpénzben vagy pedig a póstatákarékpénztár utján teljesítsék.

A Magyar Könyvtárnak most jelent meg szeptemberi sorozata, újabb érdekes és becses füzetekkel gyarapítva ezt a kiváló gyűjteményes vállalatot. A 246. szám a Bródy Sándor nagy érdeklődését keltett regényes színdarabját, a Hőfehérkét közli, abban az alakban, a melyben a Nemzeti Színház színpadán játszották nagy sikerrel. A 249. szám H-ltai Jenőnek, ennek a rendkívül szellemes, kedves humorú írónak novellagyűjteménye, Gertie és egyéb elbeszélések címmel, melynek gyöngye az Imperial tetején című kis dialóg. A 249. szám Faludy Ferencz-nek, XVIII. századbéli irodalmunk e jelentékeny alakjának, összes verseit teszi hozzáférhetővé. Ehhez a füzethez Ferenczi Zoltán írt tartalmas bevezetést és jegyzeteket. Nagyon érdekes a sorozat Amerikai elbeszélések című füzet (247. szám), a mely Bret Harte, Mark Twain és Stockton egy-egy gyönyörű elbeszéléssel gazdítja a gyűjteményt, Szappanos Aladár szép fordításában. A 251. szám Kipling Dsungenl Könyvének III. sorozata, képekkel, Mikes Lajos jeles fordításában. A füzetekben lévő két remek állatmese talán a legszebb terméke Kipling fantáziájának. Végül a 250. szám a Magyar Könyvtár magyarizatos képes Petőfi-kiadását folytatja, Barátság és szerelem I. címmel. A Magyar Könyvtár teljes jegyzéke minden könyvkereskedésben ingyen kapható. Egyes számok, valamint az eddig megjelent számok részletfizetésre megrendelhetők Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedésében, Budapest, VI. ker., Andrassy-út 12.

Közgazdaság.

Terméketlen gyümölcsfák termővé tétele.

Gyakran előfordul gyümölcsösökben az az eset, hogy egyes fák, különösen az idősebbek nem teremnek s a kivágás sorsára jutnak. — Az ily fákat egy kevés utánjárással nagyon könnyen termőkké tehetjük, ha a következőképen cselekszünk.

Télen a fa koronájának fél átmérője arányában s a fa törzse körül 1—2 ásonyom széles, 3 ásonyom mélységű körárkot ásunk s az ebben látható gyökereket éles késsel lemeteszük. — Ezután az árkokból kidobott földet, illetve annak egy részét összevegyítjük műtrágyával elegyített komposztfölddel s az árkot újra kitöltjük.

A metszési helyeken rostos gyökerek képződnek, melyek az erőteljes földből sokkal több táplálékot képesek felvenni, mint az ily fák gyökerei, melyek nem voltak megmesztve. — Ezen eljárás által tavasszal a fa fejlődése visszatartatik s a gyümölcs rügyek fejlődése pedig elősegíttetik.

Tanácsos lesz ezenkívül évenként vagy a tél folyamán, rügyfakadáskor, jó trágyalével vagy hígított trágyával megöntözni a fát olyformán, hogy az öreg fa idejéhez mérten minden egyes évre egy öntöző kanna trágyaléval öntünk annak tányérjára.

Magát az egész eljárást minden harmadik évben kell ismételni mert körülbelül ez az idő, a mely alatt a fa körül levő gödörben a föld tápanyaga kimerül.

Csaknem valamennyi gyümölcsfa meghálálja az ilyen kezelést, kivételt legfeljebb a mandulafa, a diófa és a szelíd gesztenyefa képez.

Ma a midőn a gyümölcs mind keresetesebb exportcikké válik, nagyon is hálados dolog a fent körülírt eljárás alkalmazása, mert roppant nagy mértékben képessé teszi az a fákat bő termés előállítására s ezzel jelentékeny jövedelem emelésre.

A világ gabona termése.

Földmivelségi Miniszterünk az előző évek szokásaihoz képest a folyó gazdasági évben is összeállította az öt világrész gabonatermő államainak terméséről vonatkozó adatokat. — Ha kezünkbe veszünk e statisztikai adathalmazt, az amerikai mezőgazdák által sokszor és sokat hangoztatott eme jelszó jut eszünkbe: „Tápláld földedet és az táplálni fog téged”. — Lapunk szűk tere nem engedi meg, hogy az érdekes és értékes jelentéssel egész részletesen foglalkozzunk s épen ezért csak azon adatok felemelésére szorítkozunk, melyekből kitűnik, hogy a magyar mezőgazdák még nem ismerik, vagy nem akarják elismerni az amerikai gazdák fent említett motóját.

Nézünk csak az egyes gabonák átlag termését. — A búzatermést illetőleg Németország vezet haktáronként 2480 hlter terméssel, követi ezt Nagy-Britannia 2470 hlt., Románia 15 hlt., Franciaország

1470 hlt., Szerbia 1451 hlt., Ausztria 1450 hlt., Bulgária 1350 hlterrel s csak azután jó Magyarország 1336 hlter átlagterméssel. — A rozstermésnél első helyen áll: Nagy-Britannia 2830 hlter terméssel, utána jó Németország 1820 hlterrel, majd Bulgária 1740 hlt., Franciaország 17 hlterrel, Ausztria 1550 hlterrel, Románia 1419 hlterrel, Szerbia 1405 hlterrel s azután Magyarország 1305 hlterrel. — Valamivel jobb az eredmény Magyarországra nézve az árparál. E tekintetben első helyen áll ismét Németország 26 hlterrel, követi azután Nagy-Britannia 2210 hlterrel, Bulgária 20 hlterrel, Franciaország 18 hlt., Ausztria 1625 hlt., Magyarország 1603 hlterrel. Legjobban állunk mi a zabterméssel, a hol az átlagtermést illetőleg sikerült a nyunedik helyet elfoglalnunk 2173 hlt. terméssel. Első ismét Németország 346 hlt., Nagy Britannia 313 hlt., Bulgária 2650 hlterrel.

Figyelemmel kísérve ez adatokat, még a laikus előtt is feltűnhet az az óriási különbség, mely terméseredmények tekintetében Magyarország és Nagy-Britannia, illetve Németország között fennáll. Kétségtelen, hogy időjárásunk mostoha viszonyai nagyban elősegítették e nem kedvező eredményt, de azért azt hisszük, nem csalódunk, ha azt állítjuk, hogy a kedvezőtlen időjárás dacára is jobb termést lehetett volna elérni, ha gazdáink a termelés technikáját nagyobb intenzivitással üznék. Jó vetőmag, gondos talajelőkészítés, a műtrágyának alkalmazása, gondosabb ápolás, ezek azon tényezők, melyek az intenzívításhoz tartoznak, s melyek az angol, német és francia gazdák előtt már rég ismeretesek. Hogy nem hiába, azt az elért eredmények mutatják.

Hirdetések.

Czepléden
Unghváry László

300 holdas szőlőtelepe és gyümölcsfaiskolájának, valamint borítéletének részletes árjegyzéke megjelent s ingyen és bérmentve küldetik. Saját termései 2-szer fejett kítőnő új bor ára 18 firtól felfelé. Horlóval szolgálhatok.

Viszonteladók kerestetnek.

1—3

Szép lakás

a „Holdvilág”-hoz címzett vendéglő sarokházában, (volt Perné-féle utcai lakás) és egy butorozott udvari szoba december hó 1-étől, esetleg azonnal is, bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a mellett levő házban.

Fritzsche úrnál.

17859 sz.
1901. tkv.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A pancsovai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Spitzer Károly lajosfalvi lakos javára 1340 kor. tőke ennek 1899. évi december hó 16. napjától 6% kamata 35 kor. 55 fill. eddigi 20 kor. 30 fill. jelenlegi s megfelmerülő költség kielégítése végett az 1881: 60 t.-cz. 144 §-a alapján s 146 §-a értelmében ifj. Kollár György antalfalvi lakos ellen a antalfalvi községben és az antalfalvi 421. f. 1909. tkvben foglalt: 1) 132. sz. ház és 200 □-ól házhelyre 560 kor. 2) 288. hrsz. 25 □-ól gyümölcsös kertre 24 kor. 3) 1. dűlő 25. hrsz. 1²⁰⁶ hold 1. oszt. szántóra 334 kor. becserban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételek ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Antalfalva községében 1901. évi december hó 2-ik napjának d. e. 9 órájkor fog megtartatni a következő úgy a tkvi hivatalban mint Antalfalva községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár becser.
- 2) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alol is ellog adatni.
- 3) Az árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becserának 10%-át vagyis 56 kor. 40 fill. 33 kor. 40 fill. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881: évi 60 t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt u. kiszolgáltatni.

Pancsován, 1901. évi október hó 17 ik napján.

Medzihradszky,

kir. törv. bíró.

HIRDETMÉNY.

Pancsova városa területén tartozkodó, 1879., 1880. és 1818. években született **idegen állításkötelesek** az 1889. évi VI. t. cz. 35. §-a alapján és értelmében ezennel felhívjuk, miszerint összeírásuk céljából **legkésőbb folyó évi november hó 30.-áig** a délelőtti hivatalos órákban ezen városi tanács katonai ügyosztályánál **Jovanovics Sándor tanácsnok** urnál jelentkezzenek.

A jelentkezés alkalmával az illetőségi okmányok (utlevél, igazolási jegy, munka- vagy cseléd-könyv) előmutatandók.

Azon állításköteles, aki ezen jelentkezést igazolatlanul elmulasztja, z fentidézett törvény említett szakaszának rendelkezése értelmében 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, be nem hajthatás esetén pedig megfelelőleg 1-10 napi elzárással megbüntettetni fog.

Pancsova th. város tanácsától 1901. évi október hó 29. é.

Mattanovich Adolf,
polgármester.

3-2

18634. szám
1901. tlvk.

Végzés, árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. törvényszék mint tlvki hatóság az előterjesztett kérelem folytán Athanasziewics Anka javára 200 kor. tőke, ennek 1888. évi október hó 1. napjától járó 6% kamata 130 kor. 39 fill. eddigi 14 kor. 30 fill. jelenlegi és még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60 t. cz. 144 §-a alapján s 146 §-a értelmében Gyurkov Perszida adós illetve Bella Gyoka sztarcsovai lakosok ellen a Sztarcsova községben és az 1794. sz. tlvkben foglalt: 1.) 6. hrsz. 800 □-ól gyümölcsös kertre 187 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Sztarcsova községében 1902. évi január hó 16. napjának d. e. 9 órájkor fog megtartatni úgy a tlvki hivatalban mint Sztarcsova községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

3) Az árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 18 kor. 70 fill. készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881: évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt u. a. kiszolgáltatni.

Pancsován, 1901. évi november hó 2-án.

Penyigey,
kir. t. bíró.

1-1

Korszakalkotó találmány a légszeszvilágítás terén a

„Napfényégő.”

A mai kor legerősebb izzófényégője, mely hivatva van a villamos ivlámpákat helyettesíteni. Főelőnye: Kevés fogyasztás mellett a legmagasabb világítóerőt elérni, s így fentjelzett égők minden tekintetben megfelel. A „napfényégő” 200 gyertyafényvel világít, s így négyszer olyan erős világító képességgel bírnak mint a mai napig ismert legjobb izzófényégők. (pld. Auerégők). Hengerek (cylinderek) törése ki van zárva, s így az izzótestek (hárisnyák) tartósabbak. Az égők új és szabályozható szerkezetük alapján fényerejükből nem veszítenek.

Kiváló tisztelettel
Világítási és vízvezeték
berendezési vállalat részvénytársaság
Szeged.

Kizárólagos főképviseletük:

MAYER FERENCZ fiai
uraknál **PANCSOVA**

3-3

TROPON-SÜTEMÉNYEK a legizletesebbek és a legáplálóbbak.

TROPON-CAKES (Biscuits) igen jóízű teasütemény, nagy fehérnyetartalmánál fogva nagyon tápláló.

TROPON-KÉTSZERSÜLT táplálóból a közönséges kétszersülnél. Tej, kávé, bor mellé a legjobb sütemény egészségesek és fetegek számára.

TROPON-KARLSBADI-KÉTSZERSÜLT zsírtalan és azért igen könnyen emészthető sütemény gyöngygyomruak számára.

TROPON-DIABETIKUS-KÉTSZERSÜLT elenyésző csekély liszt-tartalma és nagy fehérnyetartalma miatt a cukorbetegség legjobban tápláléka.

Minden gyógyszerteráiban kaphatók.

Uthaigazítást ad: **Dr. Röder és Társa,**
Dr. László Frigyes, o-ztr. magy. Tropon- és táplisz-gyárai
Budapest, VI., Gyár-u. 7.
10-6 **Klosterneuburg-Bécs.**

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Szőlőoltványok

szokványminőségben. 20-5

A legkiválóbb 42 bor- és esemegetajogban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia esemeték és magvak.
Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövényfajta. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. **Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek.** Ezer esemete elég 200 méterre. — Ára 6 ft.

Diócsemeték. Oriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, enn k tenyészése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. **Az árjegyzésen** kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdeklőben áll, **kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek minden 20-5 kinek nagy szolgálatot tesznek. Czim:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen czikk.

Magas reudelet alapján minden kereskedő árusíthatja és orvos-szak tekintélyek által ajánlatik a

JÓZSEF TÁP-TEA.

Köhögés, mellfájás, nehéz lélegzés (asztma) elnyálkásodás ellen az

I-ső számú József táp-tea.

(1 doboz ára 50 fillér.)

Nehéz emésztésnél, székszorulásnál, báyadtságnál, túlhízásnál és mint vértisztító teát orvosi szaktekintélyek ajánlják rendes használatra a

II-ik számú József táp-teát.

(1 doboz ára 50 fillér.)

Viszonteladók nagyobb vételnél előnyben részesülnek.

Fő- és szétküldési raktár: Vogler József-nél, Budapest VI. ker. Külső Váci-út 140. szám.

Képviselet tet vidékre minden városban adok. 10-9

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legutányosabb árak mellett ajánlatik a:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig. továbbá járgány-cséplőgépek, lóherezéplők, tisztító rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénazajtók, boronák, szalmakaszalók.

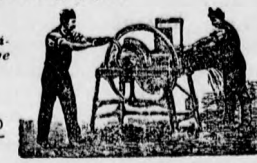
„Columbia-Diil”

legjobb sorvetőgépek, szeaskavágók, répvágók, kukorica-norzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívántra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép gyára.

Nyom. Wittigschlager C.-nél Pancsován.